

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/139/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5312209457
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5312209457.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstríka a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobcov: 1/ D. H., trvale bytom v W., K. U. XXX, 2/ I. E., trvale bytom T. XX, 3/ R. Z., bytom v W., J. XXX, všetci zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom v M. na ul. E. XX, proti žalovaným: 1/ R. P., bytom v W., K. U. XXX, zastúpenej JUDr. Marekom Belkom, LL.M., advokátom so sídlom v M. na ul. M. P. XXXX, 2/ I. G., trvale bytom vo R., F., T. XX/XX, Česká republika, 3/ E. J., trvale bytom vo R., F., T. XXX/XXX, Česká republika, 4/ E. E., bytom v M., S. XXX, 5/ H. E., bytom M. XXXX, 6/ H. Q., trvale bytom v H., R. XXXX/XX, Česká republika, 7/ PhDr. I. E., trvale bytom v J., T. XXX/XX, 8/ J. E., trvale bytom W. XXX, 9/ L. H., trvale bytom v W., K. U. XXX, 10/ R. C., trvale bytom v W., K. P. XXX, 11/ D. R., bytom v C. XX, 12/ I. J., bytom v W., J. XXX, 13/ Ing. E. C., trvale bytom v W., J. XXX, 14/ Ing. T. C., bytom v W., J. XXX, 15/ Mgr. H. C., trvale bytom v C. XX, 16/ J. C., trvale bytom v C. XX, 17/ E. M., bytom v W. XXX, 18/ D. E., bytom v M., Z. XXX/X, v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalovanej v rade 1/ proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 6C/64/2012-614 zo dňa 15. marca 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietá.

Žalovaným a štátu p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom Okresný súd Čadca vyhovel žalobe žalobcov a určil, že nehnuteľnosť v k. ú. W. parc. č. CKN 4658 - orná pôda o výmere 169 m², vytvorená Geometrickým plánom 14/2020 GOMA - Ing. R. D. z 21. júna 2020, zapísaná v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. XXXX, patrí do podielového spoluvlastníctva žalobcovi v rade 1/ v podiele 4/6-iny, žalobkyni v rade 2/ v podiele 1/6-ina a žalobkyni v rade 3/ v podiele 1/6-ina. Žalovanej v rade 1/ uložil povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 %, vo vzťahu k ostatným účastníkom náhradu trov konania nepriznal a zaviazal žalobcov uhradiť trovy štátu v sume 9,7 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej už len „OZ“), § 70 ods. 1 Katastrálneho zákona. Mal za to, že predmet sporu netvorí nehnuteľnosť v k. ú. W. parc. č. EKN 12456 - orná pôda o výmere 365 m², ale len parcela CKN 4658 - orná pôda o výmere 169 m², pretože pri zvyšnej časti parcely žalobcovia rešpektujú delbu a zámenu (s I. T.) v dávnej minulosti. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v dedičskom konaní 9D/288/2005 po nebohej E. H. (starej matke žalobcov) bola prejednaná aj parcela EKN 12456 v ideálnych spoluvlastníckych podieloch, aj keď v hmotnoprávnej rovine bola nebohá vlastníčkou reálne vydelenej nehnuteľnosti. Poukázal i na rozhodnutie č. 911/1932 uvereneného v Úradnej zbierke rozhodnutí bývalého Najvyššieho súdu Československej republiky, v zmysle ktorého treba v dlhotrvajúcom stave držby užívania nehnuteľností zapísaných v pozemkovej

knihe na mená spoluvlastníkov v ideálnych podieloch, podľa ktorého určití spoluvlastníci určité časti z týchto nehnuteľností majú vo výlučnej držbe a užívaní, vidieť dohodu strán o deľbe, poprípade o zámene týchto nehnuteľností nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva a na platnosť takejto deľby nevyplýva ani okolnosť, či niektoré časti z nehnuteľností má v spoločnej držbe viac spoluvlastníkov. V danej veci k reálnej deľbe došlo podľa názoru súdu pred rokom 1950, pričom deľba a zámena predstavujú v zmysle Občianskeho zákonníka iné skutočnosti ustanovené zákonom, na základe ktorých došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti právnou predchodkyňou žalobcov a žalobcovia v dedičskom konaní zdedili už reálne vydelenu časť. K naliehavému právnemu záujmu na požadovanom určení súd prvej inštancie uviedol, že tento je daný z dôvodu, aby bol zosúladený hmotnoprávny stav vlastníctva s formálnym stavom ideálneho spoluvlastníka, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva. Pri rozhodovaní o trovách vychádzal z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcom ako úspešným účastníkom nárok na náhradu trov voči žalovanej v rade 1/, ktorá ako jediná zo žalovaných nesúhlasila so žalobou a bránila žalobcom v uplatnení ich práva. O trovách štátu súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnkov, účinného do 30. júna 2016).

2) Na odvolanie žalovanej v rade 1/ Krajský súd v Žiline rozsudkom z 27. novembra 2018 sp. zn. 5Co/173/2018 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 387 ods. 1 - 3 CSP, keď konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku a žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v celom rozsahu.

3) Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 6Cdo/90/2019-705 zo dňa 28. septembra 2021 na základe dovolania žalobkyne v rade 1/ rozsudok Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP v spojení s ustanovením § 432 CSP, keď konštatoval, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec. Už v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. decembra 2010 sp. zn. 3Cdo/154/2010, publikovanom aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011 Najvyšší súd SR formuloval záver, podľa ktorého v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, ide o posúdenie, či poručiťel bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Ak súd vyhovie žalobe požadujúcej uvedené určenie, vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiťela, nepotvrďuje sa rozhodnutie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti aj vlastníkom veci. Táto ingerencia znamená, že dedičstvo po každom poručiťovi musí byť súdom prejednané a určovacou žalobou nemožno obchádzať dedičské konanie, preto predmetom určovacej žaloby v konkrétnom prípade mohlo byť len určenie, že právna predchodkyňa žalobcov 1/ až 3/ bola ku dňu smrti vlastníčkou/podielovou spoluvlastníčkou označenej nehnuteľnosti (poprípade ešte, že vec patrí do dedičstva). V sporovom konaní o určenie vlastníckeho práva nemôže súd subsumovať osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcami v nesporovom dedičskom konaní.

4) Žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení po zrušujúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nesúhlasili s právnym názorom vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí, podľa ktorého sa odvolací súd mal odkloniť od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR a v tomto smere ho považovali za nejasné a nezrozumiteľné.

5) Žalovaná v rade 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní pred odvolacím súdom zotrvala na svojich doterajších prednesoch, ako aj na podanom odvolaní a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania.

6) Žalovaný v rade 5/ s podanou žalobou taktiež nesúhlasil a žalovaný v rade 18/ si žiadne nároky k sporným nehnuteľnostiam neuplatňoval.

7) Ostatní účastníci sa pojednávania pred odvolacím súdom nezúčastnili, aj keď doručenie mali riadne vykázané (svoju neúčasť ospravedlnili).

8) Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností potom odvolací súd opätovne preskúmal vec v rozsahu danom ustanovením § 379, § 380 a rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, že žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol.

9) Ako vyplynulo z doterajšieho priebehu konania, žalobcovia odvodzovali svoje vlastnícke právo od práva svojej právnej predchodkyne E. H., po ktorej mali nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam v dedičskom konaní. Z vyjadrení samotných žalobcov je zrejmé, že v čase smrti ich právnej predchodkyne nehnuteľnosti neboli prejednané v súlade s reálnou delbou, a teda ani ich právna predchodkyňa nevlastnila majetok v takom rozsahu, v akom bol napokon prejednaný v dedičstve.

10) Za takéhoto stavu potom i odvolací súd v súlade s názorom dovolacieho súdu (ktorým je viazaný - § 455 CSP) dospel k názoru, že v prejednávanej veci môže byť predmetom konania len určenie, že právna predchodkyňa žalobcov bola v čase smrti vlastníkom, resp. spoluvlastníkom sporných nehnuteľností tak, ako ich vymedzili žalobcovia, a preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol. Určovacou žalobou (tak, ako to opätovne konštatuje i dovolací súd) nemožno obchádzať dedičské konanie, a preto predmetom určovacej žaloby mohlo byť len určenie, že právna predchodkyňa žalobcov bola ku dňu smrti vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou označenej nehnuteľnosti (poprípade, že vec patrí do dedičstva). V sporovom konaní o určenie vlastníckeho práva nemôže súd nahrádzať osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcami v nespоровom dedičskom konaní.

11) Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania súd vychádzal z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 2 CSP a priznal žalovaným ako úspešným účastníkom nárok na náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania v celom rozsahu voči žalobcom v rade 1/ - 3/.

12) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).